

Mange skoler er dårligt rustet til at håndtere skolevægning

Stifter af Wiseme, Pernille Sloth Lindhardt, mener, at mange skoler mangler seriøse tilbud til børn, som lider af skolevægning på grund af faglig mistrivsel

AF MARIANNE R. ESKILDSEN
mre@herningfolkeblad.dk

Det virker så indlysende: Hvis man klarer sig fagligt godt i skolen, så er der også en god chance for, at man trives socialt.

Klarer man sig derimod dårligt, taber man terræn i forhold til sine klassekammerater, selvværdet bliver udfordret, og en ond cirkel med faglig mistrivsel kan begynde.

Niårige Charlie Collins havde svært ved at læse og fik ekstraundervisning fra 0. klasse frem til sidst i 2. klasse. Men uden resultat. Han fik bare mere og mere ondt i maven og gjorde, hvad han kunne for at slippe for at komme i skole.

Først da Charlies forældre kontaktede Wiseme, som tilbyder professionel én-til-én undervisning, skete der noget, og i dag er han fagligt på niveau med sine klassekammerater.

Ifølge grundlægger af Wiseme, Pernille Sloth Lindhardt, er mange skoler dårligt rustet til at tage sig af børn, som lider af skolevægning på grund af faglig mistrivsel - et begreb Wiseme arbejder ud fra.

Frustreret dansklærer

Pernille Sloth Lindhardt har mange års erfaring som tidligere lærer i blandt andet folkeskolen. Når hun oplevede, at elever i 8. klasse blev testet ordblind, var det for det første alt for sent at begynde at se på et problem, der havde været der i mange år, mener hun. For det andet anede hun ikke, hvordan hun skulle hjælpe dem, for hun havde ikke redskaberne til det.

- Og jeg var en dygtig dansklærer, understreger hun.

- Men jeg var ikke dygtig til at hjælpe børn med særlige behov, og det gik mig på i flere år. I dag er min klare overbevisning, at børn med særlige behov skal undervises af lærere med særlige kompetencer. De kompetencer havde jeg ikke med min folkeskolelæreruddannelse.

Af samme grund tog Pernille Sloth Lindhardt en uddannelse som læsevejleder og ordblindelærer oveni læreruddannelsen, og samtlige øvrige ansatte

- Man skal vide præcis, hvad man har med at gøre for at kunne se forskel på, om et barn er ordblind, eller om barnet er det, der hedder fonologisk usikker. Det vil sige, at børnene er usikre i bogstavernes lyde og forbindelse, og derfor har svært ved at læse. De to ting ligger så tæt op og ned ad hinanden, at man skal vide, hvad man har med at gøre, og så skal man vide, hvordan man hjælper, og det vidste jeg ikke med min folkeskolelærer-uddannelse, siger stifter af Wiseme, Pernille Sloth Lindhardt. - Børn med særlige behov skal undervises af lærere med særlige kompetencer. Så enkelt er det. FOTO: PRIVATFOTO

i Wiseme har en eller anden form for vejlederuddannelse oveni deres øvrige uddannelser.

Skolerne har ofte hverken læse- eller ordblindelærere ansat, selv om det er et krav, siger Pernille Sloth Lindhardt.

- Det er jo problematisk. Og hvis de har, så har læsevejlederen måske to timer i ugen til én eller flere årgange.

Rammer rigtigt første gang

Hos Wiseme laver man en kortlægning, som består i at nærstudere barnets læring for at se, om der er noget, barnet ikke har lært helt så godt, som det skulle, inden man begynder på én-til-én undervisningen.

- Charlie havde svært ved at læse og

stave. Det er der ikke noget unaturligt i. Rigtig mange danske børn har læseudfordringer. Problemet er, at der ikke blev lavet en kortlægning af Charlie, så man vidste, hvor hans læseudfordringer var henne, og hvad han havde brug for, siger Pernille Sloth Lindhardt.

- Jeg kan se, om man har problemer med bogstavernes forskellige lyde, og om man læser på et niveau, der svarer til første klasse om foråret eller om efteråret. Jeg kommer meget, meget langt ned og kan se præcis, hvor man er gået i stå, siger hun.

- Man kan jo ikke bare sætte i gang og sige, »jamen, så prøver vi det her«. Man

Artiklen fortsætter på næste side

FOLKETINGSBESLUTNING

Som led i »Aftale mellem den daværende S-regering, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet om styrkelse af ordblindområdet: De næste skridt for at styrke ordblindområdet for børn, unge og voksne« (uvm.dk) af september 2020 er der afsat midler i 2022-2024 til en pulje til at uddanne flere læsevejledere og ordblindelærere. Formålet med puljen er at løfte antallet af læsevejledere og ordblindelærere i folkeskolen med særligt fokus på kommuner, som i dag har få læsevejledere eller ordblindelærere.

SKOLE-MISTRIVSEL

En ny undersøgelse foretaget af Danmarks Lærerforening viser, at 95 procent af lærerne har en eller flere elever, der mistrives enten fagligt eller socialt. 58 procent af lærerne har endda mere end tre elever, der ikke har det godt.

KILDE: DANMARKS LÆRERFORENING, 2023

WISEME

Wiseme tilbyder professionel én-til-én undervisning med udgangspunkt i den enkeltes behov. Undervisningen er særligt tilrettelagt af specialister i ordblindhed og læsevejledning, talblindhed og matematikudfordringer samt behandling af angst, mistrivsel og skolevægning.

Wiseme ligger i Holstebro, men tilbyder også onlineundervisning.

Der findes flere andre udbydere af lektiehjælp, men ligesom der er stor forskel på priserne, er der, ifølge Wiseme-stifter Pernille Sloth Lindhardt, markant forskel på, om underviserne har en relevant uddannelse eller ej.

Pernille Sloth Lindhardt har mere end 20 års erfaring som dansklærer i folkeskolen, på efterskole og specialskole, samt en fuld Pædagogisk Diplomeksamen som læsevejleder og ordblindelærer.

Hun har udgivet flere børnebøger samt undervisningsmateriale for forlagene Gyldendal og Alvilda.

Niårige Charlie fik lysten til at gå i skole tilbage

For et år siden gjorde niårige Charlie Collins fra Herning alt for at undgå at komme i skole. I dag glæder han sig

AF MARIANNE R. ESKILDSEN
mre@herningfolkeblad.dk

Niårige Charlie Collins er lige kommet hjem fra skole. Det er ham, der åbner døren og viser indenfor i stuen, hvor vi sætter os i sofaen, mens hans mor, Michelle Collins, laver kaffe. Charlies far er på vej for at hente hans lillesøster Ibi fra børnehaven. I skolen har Charlie haft værksted, matematik og dansk den dag, fortæller han og besvarer spørgsmålet om, hvilket fag han bedst kan lide:

- Svømning er mit yndlingsfag, men af de tre kan jeg bedst lide dansk, siger han.

Den sætning ville have været utænkelig for et år siden.

Mavepinen kom snigende

Dengang gjorde Charlie Collins alt for at undgå at komme i skole. Han klagede ofte over ondt i maven, og han plagede om at måtte blive hjemme fra skole.

- Det begyndte i starten af 2. klasse, siger Charlies mor, Michelle Collins.

- Indtil da havde han altid været glad for at gå skole. Han havde mange venner, var socialt velfungerende og vellidt. Hen over efteråret kom mavepinen snigende, og når vi spurgte hvorfor, kunne han ikke svare, siger hun.

Charlies forældre var i tæt dialog med skolen, men selv om lærerne kendte hans massive læseudfordringer, var det aldrig på tale, at det kunne være årsagen. Lærerne så en dreng, som var i trivsel, men også en stille dreng som

sjældent forstyrrede i timerne.

- Måske var det også derfor, de ikke opdagede kerneproblemet, siger Michelle Collins.

Skeptiske forældre

Mavepinen blev værre. Charlie spiste mindre og mindre, og han tabte sig.

- Han sagde, at det var som om, der kom kast-op i hans mund, når han spiste, fortæller Michelle Collins.

Efter et lægebesøg fik Charlie ordineret medicin mod overproduktion af mavesyre på grund af risikoen for at få mavesår, og herefter var det som om, han fik lidt appetit tilbage. Men mavepinen kom og gik stadig, uden at nogen tydelig årsag afslørede sig.

Hjemme var Charlie blevet mere mut, end han plejede at være. Han gav jævnlige udtryk for, at han var bange for at få mavepine igen, han spurgte ofte, om han skulle i skole næste dag, og pludselig ville han hverken i SFO eller til fritidssvømning mere, fortæller Michelle Collins.

Den konstante mavepine påvirkede Charlie mere og mere. Han fik det svært, når han skulle sige farvel i skolen, og situationen omkring afleveringen blev en stor udfordring oveni problematikkerne omkring mavepinen, fortæller Michelle Collins.

- Jeg måtte ganske enkelt ikke gå fra ham, siger hun.

Herefter anbefalede skolen, at Charlie kunne begynde i et forløb ved »Cool kids«. Et forløb for børn med angstproblematikker.

- Men vi var skeptiske, for vi kunne ikke længere kende vores egen dreng, siger Michelle Collins.

- Man bliver, som i Charlies tilfælde, trist og ked af det og tror ikke på sig selv, siger Pernille Sloth Lindhardt.

- Med specialundervisning kan man godt give børn et læseskub over en kort periode, men hvis man fortsætter i flere år, laver man en negativ selvforståelse hos barnet om, at »jeg er den, der ikke kan finde ud af dansk«. Det ødelægger selvværdet hos børn, siger hun.

- Børn, der har svære, faglige udfordringer, kan få svær mistrivsel eller

Charlie læser højt for sin mor, Michelle Collins, i bogen »Vaks: vælg afkodningsstrategi«, som er den bog, der lærte ham at læse.

- Vi tyggede lidt på det og begyndte at kigge på, om der var andet, der kunne være årsagen. Han gik i en god skole med gode lærere og kammerater. Han var en sød, ordentlig dreng, og det med at give ham en angstdiagnose, syntes jeg var lidt for let, siger Michelle Collins.

Konfliktfyldt læsning

Charlies problemer med at læse havde indtil videre ikke været særlig meget i fokus, men problemet fyldte alligevel en del, for han blev taget ud af undervisningen i både 0., 1. og 2. klasse for at få ekstra læsehjælp, uden at det rigtig rykkede noget. Og derhjemme var det altid konfliktfyldt, når hans forældre læste med ham.

- »Hvorfor skal jeg det? Lad mig være«. Han løb sin vej, græd og gemte

sig. Det tog altid en time med konflikter, og det var bare hårdt for os alle, fortæller Michelle Collins.

- Vi kunne også se, at han ikke lavede opgaverne i danskbøgerne. Han kunne ikke. Men han sad ikke uroligt på stolen. Han sad lige så stille og kiggede ud af vinduerne, så det blev ikke opdaget, siger hun.

Én-til-én

På grund af læseproblemet var det også på tale, at Charlie kunne være ordblind, men man tester ikke børn for ordblindhed før 4. klasse, fortæller Michelle Collins, og så længe kunne de ikke vente, så de begyndte at overveje én-til-én undervisning.

- Var jeg egentlig ordblind, afbryder Charlie, der lytter opmærksomt.

del af noget meningsgivende, når man ikke kan finde ud af at læse eller skrive, og til sidst kan man få så ondt i maven, at man ikke har lyst til at komme i skole.

- Det er indiskutabelt, at tingene hænger sådan sammen.

Rablende vanvittige

De fleste, som henvender sig til Wiseme for at få hjælp til deres børn, er ressourcestærke forældre, som både har overskuddet og økonomien til det. Men

... fortsat fra forrige side

er nødt til at vide præcis, hvor man skal sætte i gang, og hvor det enkelte barn har sine udfordringer, for ellers skyder man med spreddehagl. Hos Wiseme rammer vi rigtigt første gang. Og det gør vi på baggrund af en kortlægning. Det er måske lidt hovskisnovski sagt, men det er virkelig rigtigt.

Indiskutabel sammenhæng

Når et barn har faglige udfordringer, går det ofte også ud over barnets selvværd.

Ni-årige Charlie Collins har et værelse med masser af Lego, som han elsker at bygge med, men han har også en hel del bøger, og i dag kan han selv læse dem. FOTO: CHRESTEN BERGH

- Nej, du er en helt almindelig dreng, siger hans mor.

I maj i år tog Charlies forældre så kontakt til Pernille Sloth Lindhardt, grundlægger af firmaet »Wiseme«, der tilbyder én-til-én undervisning

- Efter det første besøg konstaterede Pernille, at Charlie var på et niveau, der svarer til 0. klasse - og det var sidst i 2. klasse. Når læringen stopper der, og undervisningen fortsætter, så bliver man sat af, siger Michelle Collins.

Knækkede koden

Herefter begyndte Charlie at få én-til-én undervisning hos Wiseme i en time én gang om ugen.

- Da han begyndte, kunne han læse »øl«, »så«, »ko«, »må«, »få«. Efter tredje gang knækkede han læsekoden og be-

gyndte at læse. I løbet af cirka 12 uger, læste han hele 1. klasses pensum og 100 sider af 2. klasses pensum. Fra at han ikke kunne læse, læste han 250 sider, siger Michelle Collins.

- Han spurtede derudaf. Han var ikke ked af det længere, når han skulle læse, og han ville gerne læse derhjemme. Hans daværende lærer meldte tilbage, at hun så en dreng, der forandrede sig markant, som var mere med i undervisningen og havde mere mod på undervisningen.

Charlie stoppede også med at få ekstraundervisning i skolen på anbefaling fra Pernille Sloth Lindhardt.

- At tage børn ud af deres klasse og tilbyde ekstraundervisning er det samme som at sige til børn, at de ikke er gode nok, og det bliver de så mindet om igen og igen. Det kan umuligt højne

et barns selvværd og selvtillid, siger Michelle Collins.

- Hvor længe kan man holde til at gå i skole og vide, at der er noget, man ikke kan? Ikke længe, mener hun.

Ikke et enestående tilfælde

I dag læser Charlie flydende, og han er fuldt på niveau med sine klassekammerater i 3. klasse.

- Vi ser en dreng, der stortrives i den grad. Han tror på sig selv, og det er det allervigtigste for os. Budskabet fra os er, at vi er et samfund, der ofte ser på symptomer, og hvordan vi behandler dem. I stedet for at se på årsagen til symptomerne, siger Michelle Collins og fortsætter:

- Hvad ligger forud? Hvad er det, barnet prøver at fortælle os? For barnet kan

sjældent sætte ord på. Men barnet kan mærke det og reagere ud fra det.

- Det, der er så fint ved historien, er, at nogle gange skal der ikke meget til, og jeg tror bestemt ikke, Charlie er et enestående tilfælde. Mange børn reagerer med uro, og så er det dét, man kigger på og ikke det faglige. Vi havde en dreng, der var vellidt, som legede med alle, men der var aldrig nogen, der kiggede på, om han trivedes i det faglige miljø, og det tror jeg, vi glemmer, siger Michelle Collins.

- Der er ingen tvivl om, at vi har fået en dreng, der stortrives igen. Han er glad hver dag og har fået mod på det hele, og bedst af alt: mavepinen er væk, og det er læsevanskelighederne også. Det er så fedt. Det er den fedeste investering, vi har gjort.

hvad så med de mindre ressourcestærke familier?

- Ja, hvad med dem? spørger Pernille Sloth Lindhardt retorisk.

- Jeg har ofte tilbudt at samarbejde med min egen kommune - Holstebro Kommune. Jeg har endog tilbudt at sætte mine priser ned. Jeg har gjort alt, hvad jeg kunne for at få lov til at komme ind og hjælpe med ekspertviden. Men det ønsker man ikke. Man ønsker ikke vores ekspertviden, siger hun.

Hvad er begrundelsen for det?

- Det mener Holstebro Kommune, at kommunen selv kan klare, siger hun.

Tallene antyder dog noget andet, for som statsminister Mette Frederiksen(S), sagde i sin åbningstale i Folketinget:

»Hvert syvende barn går ud af folkeskolen uden at kunne læse, skrive og regne på et ordentligt niveau«.

Og ifølge en undersøgelse fra Danmarks Lærerforening i juni i år har 95 procent af lærerne mindst én elev i deres

klasse, der ikke har det godt fagligt og/eller socialt.

- Det er jo tal, der er rablende vanvittige, siger Pernille Sloth Lindhardt.

- Jeg har kastet mig ind i debatten, fordi jeg vil gøre alt for at få vendt fokus, så vi begynder at kigge i retning mod faglig mistrivsel, siger hun.

En blind vinkel

Hun vil naturligvis også gerne promovere Wiseme, men som hun siger:

- Det er endnu mere interessant for mig, at folk får øjnene op for, at skolevægring handler om andet og mere end bare det enkelte barn, der mistrives. Barnet mistrives på grund af et eller andet. Og vi kan se, at det kan være faglig mistrivsel. Det er virkelig en blind vinkel og et nyt begreb, skoleverdenen ikke har haft fokus på før, og det er så vigtigt for mig, at det her begreb kommer ud i hele Danmark, og at det er der, vi begynder at kigge hen.